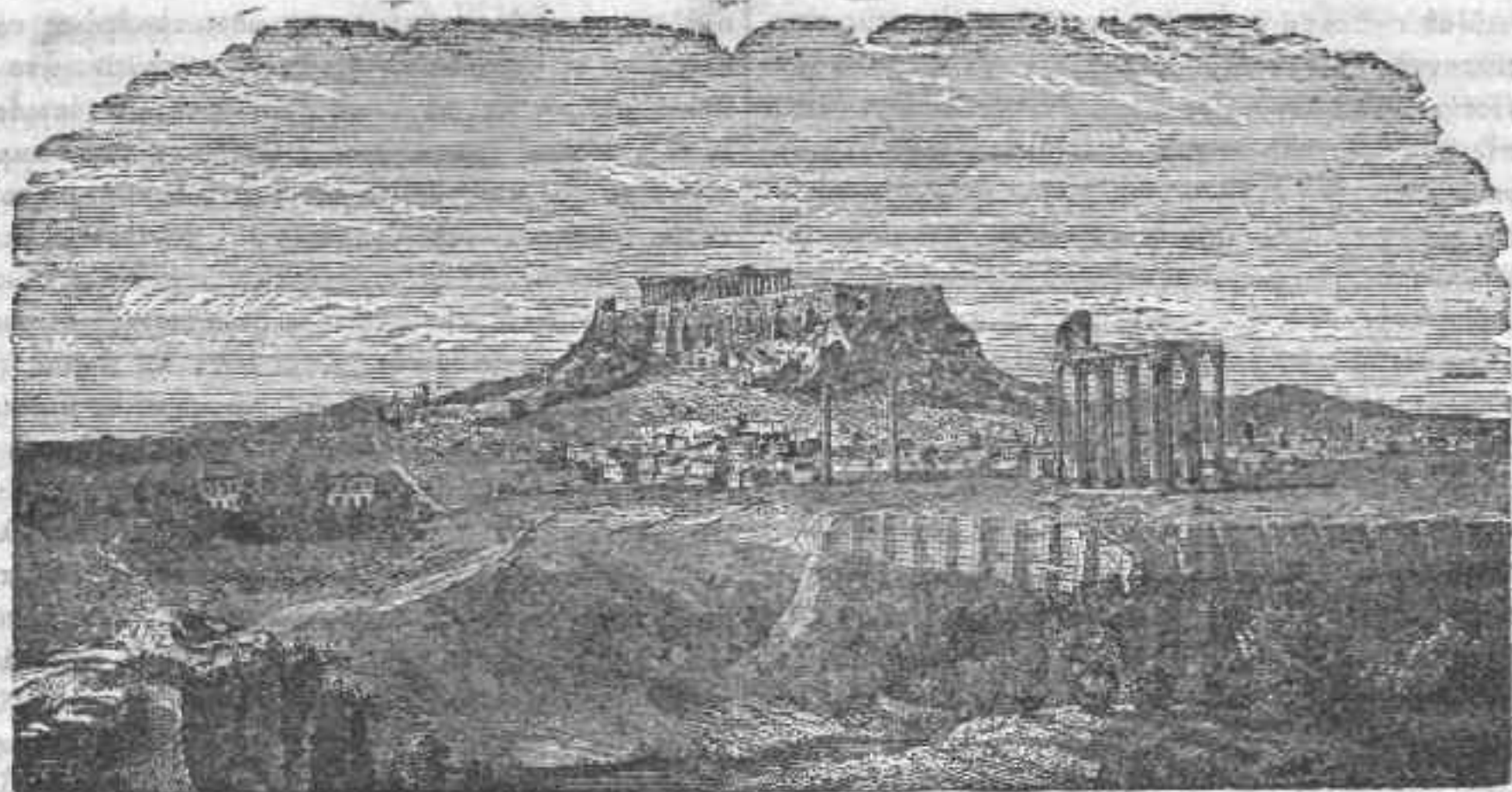

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 1859.

ΤΟΜΟΣ Γ.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 234.

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ.

(Συνέχ. τῆς φιλολογ. 226. σελ. 233.)

—οοο—

Τέλος καὶ ἡ Τύρος μετὰ δεκατριετὴ παλιορκίαν ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς εἰς τὸν μέγαν τῶν Βαβυλωνίων καὶ Ἀσσυρίων βασιλέα (575 π. Χρ.), πεπρατηθέντος τοῦ βασιλέως τῆς Ἰθωδάλου, τὸν ὁποῖον ἀντικατέστησεν ὁ Ναβουχοδονόσορ διὰ τοῦ ὑποτελοῦς ἀντιβασιλέως Βάαλ, καὶ μετέπειτα δι' ἀπλῶν Κριτῶν· ὁ πρῖν βασιλεὺς ἐστάλη καὶ ἐκρατεῖτο ἄμηρος εἰς Βαβυλῶνα, τὸ δὲ ναυτικὸν τῆς Τύρου συνετάχθη τῇ ἐκ Κυπρίων καὶ Σιδωνίων συνισταμένῃ συμμαχικῇ ναυτικῇ μοίρᾳ τῶν Βαβυλωνίων. (πρὸς. Movers. Phoenicien. II. 1.).

Ὁ Ἀπρίης δὲν ὑπέφερεν ἐπὶ πολὺ τὸ θνῆδες τῆς ἐποταγῆς του· ἅμα ἀποσυρθέντος τοῦ Ναβουχοδονόσσου εἰς τὴν μητρόπολιν του, οἱ βαβυλωνιοὶ φρουραὶ ἐξεδιώχθησαν τῆς Αἰγύπτου, καὶ ὁ Ἀπρίης στρατεύσας μετὰ δυνάμεις ἀδράς πεζικὰς τε καὶ ναυτικὰς κατὰ τῆς Κύπρου καὶ Φοινίκης, ἐνίκησεν εἰς ναυμαχίαν μεγάλῃν τοὺς ὑποτελεῖς τοῦ Ναβουχοδονόσσου συμμάχους Φοίνικας καὶ Κυπρίους· ἀποδιώκας δὲ τὸ πεζικὸν ἐπὶ τῆς ἑρᾶς εἶλε τὴν Σιδῶνα κατὰ κράτος καὶ ἐκυρίευσεν τὰς λοιπὰς τῆς Φοινίκης πόλεις. (Διοδ. I. 68.). Ἀλλ' ὁ στόλος τῆς Τύρου, νειωστὶ συγκαταταχθεὶς μεταξὺ τῶν τοῦ Να-

βουχοδονόσσου ὑποτελῶν συμμάχων ἠπέλκει τὸν ὄλεθρον τοῦ αἰγυπτιακοῦ ναυτικοῦ καὶ τὴν ἀποκοπὴν τῆς συγκοινωνίας τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ μετὰ τῆς Αἰγύπτου· ὤθεν ὁ Ἀπρίης τὰ χεῖρα φοβούμενος ἐγκατέλειψε τὴν θέσιν του, καὶ ἐπιδιώκασθεις ἐπὶ τῶν πλοίων του ὑπεχώρησε διὰ τὰ ὕδατα τῆς Αἰγύπτου (Ἡρόδ. II. 161.) καὶ δὲν ἐπετέθη ἔκτοτε πλέον κατὰ τῆς Συρίας.

Ἀλλὰ τὸ ἀνίσχυον πνεῦμά του ἐζήτει νέαν ἀπασχόλησιν καὶ ἐστρεψε τὰ ὅπλα του ἐπὶ τὴν Κυρήνην καὶ Βάρτην, ἑλληνικὰς ἀποικίας, εἰς πόλεμον οὗτας μετὰ τῶν ὑποτελῶν τῆς Αἰγύπτου Αἰθῶν· οἱ Αἰθῶες καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Ἀδικρᾶν στενοχωρούμενοι ὑπὸ τῶν Κυρηναίων ἐπεμψαν εἰς Αἴγυπτον καὶ ᾔτήσαντο βοήθειαν παρὰ τοῦ Ἀπρίη, αὐτὸς δὲ συλλέξας στρατὸν Αἰγυπτίων πολλόν, ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς κατὰ τῆς Κυρήνης, καὶ ἐκράτησε διὰ φρούρησιν τῆς Αἰγύπτου τοὺς Ἕλληνας μισθοφόρους· οἱ Κυρηναῖοι ἀπαντήσαντες τοὺς Αἰγυπτίους περὶ τὰ Ἰραδα ἐπὶ τὴν κρήνην Θέστην κατέστρεψαν αὐτοὺς οὕτως, ὥστε ὀλίγοι αὐτῶν ἐπέστρεψαν εἰς Αἴγυπτον· τὰ λείψανα τοῦ στρατοῦ στασιάζαντες ἐπὶ τῇ ὑποναίᾳ, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπίτηδες συνεστήσατο τὴν στρατείαν εἰς προφανῆ ὄλεθρον ἵνα καὶ αὐτοὺς ἀπωλέσῃ καὶ τῶν λοιπῶν Αἰγυπτίων ἀσφαλέστερον ἄρξῃ, διήγειρον κατ' αὐτοῦ τὸν λαόν εἰς τὰ μεθόρια, μετὰ τοῦ ὁποῖου ἐνωθέντες εἰσέρχοντο εἰς Αἴγυπτον. (Ἡρόδ. II. 161. IV. 159. - Διοδ. I. 68.).

Μαθὼν ταῦτα ὁ Ἀπρίης ἐπεμψε πρὸς τοὺς στασιάζοντας τὸν ἐκ τῆς ὁμοπατρῖου ἀδελφῆς τοῦ Ἀγχισένης Παναφερχίτιδος γαμβρόν του Ἄμασις (κατὰ τῆς ἱερογλυφικῆς ἐπιγραφῆς), ἄνδρα ἐπιφανῆ μεταξὺ τῶν Αἰγυπτίων, ἵνα καταπαύσῃ διὰ λόγων τὴν στάσιν· ἀλλ' ἀφικθέντος αὐτοῦ, καὶ μεταξὺ ὁμιλοῦντος, τῶν Αἰγυπτίων τες περιέθηκεν αὐτῷ περικεφαλαίαν καὶ ὁ στρατὸς ἀνευφρόνησεν αὐτὸν βασιλέα. Ὁ Ἄμασις κατ' ἀρχὰς ἐδείκνυσεν, ὅτι ἀκούσιως ἠναγκάσθη νὰ δεχθῇ τὴν ἀρχήν· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ, ἀφ' οὗ καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ ἐγγυρίου στρατοῦ ἅπαντες ἠνωθήσαν μετ' αὐτοῦ, ἠργήθη τὴν πρὸς τὸν Ἀπρίην ὑποταγήν καὶ ἐστράφη κατ' αὐτοῦ. — Ὁ Ἀπρίης βλέπων ἐαυτὸν ἐγκαταλειμμένον ἠναγκάσθη νὰ προσδράμῃ εἰς τοὺς περὶ ἐαυτὸν μισθοφόρους Κἄρας καὶ Ἰωνας περὶ τὰς 30,000, τοὺς ὁποίους ὁπλίσας ἤγεν ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους εἰς τὰ λιθικὰ μεθόρια· ἐκεῖ γενομένης μάχης περὶ τὴν Μαρίαν κώμην (σήμερον Mariut) τοῦ Μωμεμφίτου νομοῦ, κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσαν ἐκ Λιβύης πρὸς Σαῖν, οἱ μὲν ξένοι μισθοφόροι τῷ πλήθει πολλῶ ἐλάσσονες τῶν Αἰγυπτίων, εἰ καὶ ἀνδρείως πολέμησαντες ἐνίκηθησαν, ὁ δὲ Ἀπρίης, ὅστις μέχρι τελευταίας στιγμῆς ἐθάύρει εἰς τὴν δύναμίν του, καὶ πεισματωδῶς ἐπάλασεν ὑπὲρ τοῦ στέμματός του, ζωγρηθεὶς ἀπήχθη εἰς Σαῖν τοῦ θρόνου ἐκπτώτος καὶ δημοσίᾳ φυλακτιζόμενος ἐν τοῖς ἀνακτορίοις, μέχρις οὗ αἰτήσῃ τοῦ ἔθνους ἀπεπνίγη (270 π. Χρ.) καὶ ἐτάφη ἐντὸς τῶν βασιλικῶν τῆς δυναστείας του τάφων. (Ἡρόδ. II. 162. 163. 169. — Διοδ. I. 68.). Τὸ Μουσεῖον τοῦ Λούβρου ἐν Παρίσις διασώζει ναῖσκον μονόλιθον ἐκ συνήτου λίθου εὑρεθέντα ποτὲ παρὰ τῷ λιμένι Ἀλεξανδρείας, καὶ φέροντα τὴν ἱερογλυφικὴν ἐπιγραφὴν. *Aahmes - - - arnef em mennef en etef Osari Mari mer etc.* ἡ τοι : Ἄμασις - - - ἐποίησά το εἰς μνημεῖον τῷ πατρὶ Ὀσίρει τῆς Μαρίας κώμης κτλ. — τὸ μνημεῖον τοῦτο δὲν μένει ἀμφιβολία, ὅτι ἰδρῦθη εἰς μνημόσυνον τῆς νίκης τοῦ Ἀμάσιος παρὰ τὴν μωμεμφίτιδα κώμην Μαρίαν πλησίον τῆς Μαρεώτιδος λίανης, καὶ δὲν ἀνήκει εἰς τὴν Ta-Meri (Demirah σήμερον ἀραβιστί) καθὼς νομίζει ὁ Brugsh (Aeg. S. 252), καθὼς οὔτε Μωμέμφις εἶναι ἡ σήμερον Μενούφι καθὼς τινες ἐκ τοῦ ὁμοῦ τῆς λέξεως νομίζουσι (Champol. Egypte p. 372.), παρὰ ἡ πρωτεύουσα τοῦ Μωμεμφίτου νομοῦ κατὰ Στράβωνα, ἦτοι Μαρεώτου, καὶ Λιβύης Μαρεώτιδος κατὰ Πτολεμαῖον καὶ Πλίνιον· ἄλλως τε ἡ μὲν Μαρία κώμη ἡ τοι Mariut καί ται ἐπὶ τῶν Λιβυκῶν μεθορίων, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐκ Κυρήνης εἰς Σαῖν ἀγούσης, ἐν ᾗ ἡ σήμερον Μενούφι καὶ ἡ Δεμίρα κεῖνται εἰς τὰ ὅρια σχεδὸν τῆς μέσης Αἰγύπτου εἰς τὸ ἀνω ἄκρον τοῦ Δέλτα, ὅπου δὲν δύναται τις νὰ ἐξηγήσῃ, πῶς εὑρέθησαν ἐκεῖ τὰ ἐκ Κυρήνης ἐπιστρέφοντα ἐπαναστατικὰ στρατεύματα πρὶν τῆς εἰς Σαῖν εἰσόδου των.

Μετὰ τὴν καθάρσιν τοῦ Ἀπρίη ἐβασίλευσεν ὁ Ἄμασις (Aahmes ἱερογλυφ.), ὅστις θελήσῃ στρατοῦ καὶ λαοῦ ἐκλεχθεὶς βασιλεὺς, οὐχ ἦττον καὶ

διὰ τῆς νομιμότητος εἶχε παγιώσει τὸν θρόνον του· ὁ Ἀπρίης εἰ καὶ υἱὸς ὦν Ψαμμιτίχου τοῦ Β'. ἦτο ἐξ ἄλλης μητρὸς καὶ οὐχὶ τῆς βασιλίσσης Νιτόκριδος, ἐν ᾗ ἡ ἀδελφὴ του Ἀγχισένη Παναφερχίτη, Ψαμμιτίχου τοῦ Β' καὶ τῆς Νιτόκριδος ἡ θυγάτηρ ἦτο ἡ κυρία τοῦ στέμματος ἡγεμονίς καὶ τοῦ θρόνου διάδοχος· ὅθεν ὁ Ἄμασις νομρευθεὶς αὐτὴν εἶχεν ἐνώσει τὰ κληρονομικὰ τῆς αὐτῆς δυνάστεως δικαιώματα εἰς τὸ ἄτορόν του. ὥστε οὐχὶ ὡς ἄρπαξ τοῦ θρόνου ἐθεωρεῖτο ὁ Ἄμασις, ἀλλ' ὡς νόμιμος δικαιώματι τῆς συζύγου του βασιλίδος, τῇ ἐκλογῇ τοῦ ἔθνους ἐπικυρωθεὶς ἐντὸς τῶν δικαιωμάτων του. — Εἰς Καρνάκ τῶν Θεῶν πρὸς βορρᾶν τοῦ μεγάλου ναοῦ τοῦ Ἀμωνος ὑπάρχουσι δύο μικροὶ ναοὶ πρὸ τινων ἐτῶν ἀνακαλυφθέντες καὶ φέροντες ἐπὶ μετώπου ἐπιγραφὴν, ὅτι α ἐκτίσθησαν παρὰ τοῦ θεοῦ » ἀστέρος Ἀγχισένης Παναφερχίτης, θυγατρὸς Νιτόκριδος τῆς θεᾶς συζύγου, τῆς δεδικαιωμένης, » καὶ Ψαμμιτίχου Β' τοῦ βασιλέως » ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ δευτέρου ναοῦ φαίνεται ἐπὶ τῶν ἀναγλύφων ἡ Ἀγχισένη μετὰ τοῦ συζύγου τῆς Ἀμάσιος, ἐπὶ δὲ τῆς δυτικῆς μετὰ τοῦ γαμβροῦ τῆς Ψαμμιτίχου τοῦ Γ' τοῦ Ἀγχιλέη. (Brugsch Reise, 194.). — Ὁ τάφος τῆς εὑρέθη εἰς Θήβας ὀπισθεν τοῦ 'Ραμεσσείου' σαρκοφάγος ἐκ βασιλίου περιεχλούς ἱερογλυφικαῖς κεκαλυμμένη ἐπιγραφαὶς καὶ ἀναγλύφοις ἐντὸς καὶ ἐκτὸς, ἀνεσῆθη ἐξ ὑπογείου ἐντὸς βράχου ἐσκαμμένου καὶ βάθους 425 ποδῶν· ἡ σαρκοφάγος αὐτὴ ἀποτεθεῖσα πρὸς καιρὸν εἰς Παρίσις, μεταφέρθη ἔπειτα εἰς τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον τοῦ Λονδίνου, ὅπου καὶ σήμερον ἐτι ὑπάρχει· ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς φαίνεται ὅτι ἀνήκειν εἰς α Ἀγχισένην τὴν βασιλίσσαν τὴν θυγατέρα Ψαμμιτίχου » τοῦ βασιλέως καὶ τῆς Νιτόκριδος. » Ἡ βασιλίσσα Ἀγχισένη ἀπέθανε κατὰ τὰ πρῶτα καὶ εὐτυχῇ τοῦ βασιλέως Ἀμάσιος ὅτη καὶ ἐτάφη εἰς Θήβας· ἀλλ' ὁ τάφος τῆς ἠνεώχθη ἀπὸ ἱεροσύλου χειρὸς καὶ τὸ σῶμα ἐκάνη, ἴσως κατὰ διαταγὴν τοῦ ἰδίου Καμβύσου ὅστις ἐπραξε τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ συζύγου τῆς, καὶ μόνη ἡ σαρκοφάγος μένει εἰς μνήμην αὐτῆς καὶ τοῦ γένους τῆς. (Champol Egypte p. 375.).

Ὁ Ἄμασις ἐκ τοῦ ὄχλου τὸ πρὶν καὶ γένους ταπεινοῦ ἐκ τῆς πόλεως Σιούφ τοῦ Σαΐτου νομοῦ (Ἡρόδ. II 172.) εἶχε προαχθῇ ἐπὶ τοῦ Ἀπρίη, λογιζόμενος τότε εἰς ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων Αἰγυπτίων, συνετὸς καθ' ὑπερβολὴν καὶ τὸν τρόπον ἐπιεικὴς καὶ δίκαιος, ὥστε ἐκρίθη ἄξιός τῆς χειρὸς τῆς ἡγεμονίδος Ἀγχισένης, καὶ περιεβλήθη παρὰ τῶν Αἰγυπτίων τὴν ὑπερτάτην ἀρχήν μὴ ὦν ἐκ γένους βασιλικοῦ. (Διοδ. I. 68 95.). — Ἀλλ' ἐν ᾗ ὁ σκοπὸς τῶν ὑψωσάντων αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον ἦτο ἵνα καταβάλλωσι δι' αὐτοῦ τὴν ξενοκρατείαν, αὐτὸς ἐφάνη τῶν προκατόχων του ἐτι μᾶλλον φιλελληνικώτερος, καὶ τὰ ἱωνικὰ μισθοπορικὰ στρατεύματα, ἅτινα ἐπρεπε νὰ καταπολεμήσῃ πρῶτον ἵνα κυριεύσῃ τὸ στέμμα, τὰ ἐξαναδιωργάνισεν ἐκ νέου μεταθέσας αὐτὰ εἰς Μέμφιν, καὶ ἐσχημάτισεν ἐξ αὐτῶν

τὴν πωματοφυλακὴν του· (Ἡρόδ. II. 154.) συγχρόνως ἔδωκεν εἰς τοὺς ἐξ Ἑλλάδος ἐμπόρους ἵνα ἐνοικήσωσι τὴν Λαύρακτιν πόλιν ὑπὸ ἰδίους προξένους καὶ διακιοδοσίαν ἰδίαν, καὶ τεμένη ἔδωκεν ἵνα ἰδρύνωσι κοινῶς εἰς τινὰς καὶ χωριστὰ εἰς ἄλλους (Ἡρόδ. II. 178.)· ὅτε δὲ αἱ Ἀμφικτύονες ἔδωσαν εἰς ἐργολαβίαν τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ ἐν Δελφοῖς καὶ ἐπέδωκαν εἰς τοὺς Δελφοὺς τὸ τέταρτον τοῦ μισθώματος, οὗτοι δὲ πλανώμενοι κατὰ κατὰ πόλεις εἰς ἔρανον ἐκινάζαν ἐκ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ ἐλληνικῆς κοινότητος ὅχι ὀλίγα, τότε καὶ ὁ Ἄμασις ἔδειξε τὸν σιλελληνισμόν του προσθέσας εἰς τὰ συναχθέντα ὀφρῆματα μεγάλης ἀξίας. (Ἡρόδ. II. 180.)· ἐπειτα, μετὰ τὴν βασιλίσσαν Ἀγχισένην καὶ τὰς δύο ἀκολουθοῦς αἰγυπτίας συζύγους του Θενταχέτην καὶ Σάθατιν (Thent-cheta καὶ Shabati ἱερογλυφ.) ἐπιθυμήσας Ἑλληνίδος γυναικὸς ἐνυμφεύθη τὴν Κυρηναίαν Λαδίκην κλείσας φιλίαν καὶ συμμάχιν μετὰ Κυρηναίων, καὶ συγχρόνως ἐπέμπευ ἀναθήματα εἰς Κυρήνην Αἰνδον καὶ Σάμον. (Ἡρόδ. II. 161. 182.).

Ὁ Ἄμασις κατὰ τὰ πρῶτα τῆς βασιλείας του ἔτη ἐξακολουθεῖ τὰ σχέδια τῶν προκατόχων του πρὸς κτῆσιν μέρους τῆς Συρίας, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἄνευ ἀποτελέσματος, μόνον τὴν Κύπρον εἶλε καὶ κατεστρέψατο τὰς ἐν αὐτῇ πόλεις (Ἡρόδ. II. 182. Διόδ. I. 68.) ἀφ' οὗ ματαίως διὰ προκερύξως του τοὺς παρήνευσεν εἰς ὑποταγὴν· ἡ προκήρυξις αὕτη, ἐπὶ λίθου ἐγκυκλοχρῆμένη, ἀνεκαλύφθη ἐν Κύπρῳ πρὸ πάντε περιπυρ ἑτῶν· τοιοῦτοτρόπως αἱ μόναι ἐξωτερικαὶ κτήσεις τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ Ἀμάσιος ἦσαν ἡ Λιβύη καὶ Κύπρος, ἐν ᾗ οἱ αἰθίοπες βασιλεῖς ἔρχον ἐπὶ ὅλων τῶν χωρῶν μέχρις Ἐλεφαντίνης.

Ἐπὶ τῆς λοιπῆς μακρᾶς τοῦ Ἀμάσιος βασιλείας ἡ Αἴγυπτος χαίρουσα παντελεῖ εἰρήνην, καὶ διοικουμένη μὲ ἐλευθερίους θεσμοὺς εὐδαίμονει ὥς οὐδεπότε ἄλλοτε· ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου ἔφερεν ἀφθονον εἰς τὴν χώραν χρηματικόν, καὶ ἡ διαρκὴς εἰρήνη ἀφῆκε τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων νὰ καλλιεργῶσι τὴν γῆν· ὁ βασιλεὺς ἐνεψύχωνε τὰς καλὰς τέχνας διὰ δημοσίων ἔργων, καλλύνων τὴν χώραν πᾶσαν, κατ' ἐξοχὴν δὲ τὴν πρωτεύουσάν του Κράτους του Σαῖν (Saj ἱερογλυφ. σήμερον τὰ ἐρείπια τῆς Sa ἀρχαϊστῆ) μὲ οἰκοδομὰς περικαλεῖς ναῶν καὶ ἀνακτόρων, διὰ τὰς ὁποίας ἔφερε τοὺς λίθους ἀπὸ τῶν ἀντικρὺ τῆς Μέμφως λατομιῶν, καὶ τοὺς μεγαλειτέρους ἐκ τῆς Ἐλεφαντίνης διὰ τοῦ Νεῖλου ἐπὶ σχεδίων. Τῇ πολιούχῳ τῆς Σαῖος Νηῖθ (neb Saj Net ἱερογλυφ.) ἐξαιργάσατο προφυλακὰ θαυμασία κατὰ τὸ ὕψος καὶ μέγεθος· ἐνταῦθα ἔστησε καὶ κολοσσούς μεγάλους καὶ σφίγγας περιμήκεις, καὶ ναῖσκον μονόλοθον μετεκόμισεν ἐξ Ἐλεφαντίνης καὶ ἔστησαν ἐκεῖ ὡσαύτως ἐν Μέμφει ἀνήγειρε ναοὺς τῇ Ἰσιδι, καὶ ἀνέθηκε κολοσσούς ἐκ λίθου αἰθιοπικοῦ ἐμπροσθεν τοῦ ναοῦ τοῦ Φθᾶ. (Ἡρόδ. II. 175. 176.).—

Ἀλλ' ἐν ᾧ διὰ τῆς μακρᾶς εἰρήνης ἡ Αἴγυπτος ἐπὶ Ἀμάσιος ἔφθασε πρὸς ἀκμὴν πῆς ὀλικῆς τῆς πρᾶδος, ἀπασχολουμένων τῶν Αἰγυπτίων εἰς τὴν γεωρ-

γίαν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν, καὶ ἡ ἐσωτερικὴ τοῦ τόπου ἀσφάλεια ἦτο ἐμπέπιστευμένη εἰς χεῖρας ξένων, τὸ πολεμικὸν πνεῦμα ἐξέλιπεν ὅλως ἀπὸ τῶν Αἰγυπτίων, καχευωμένων ὑπὸ τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐζωίας καὶ τὸ παρὰ μικρὸν εἰς τὸν πολιτικὸν ὀρίζοντα φάσμα ἠπειλάει τὴν παντελεῖ τοῦ κυδερνητικοῦ συστήματος τῆς Αἰγύπτου καταστροφὴν.

Ἡ ἡ ἐμφάνισις τοῦ Κύρου εἰς τὴν ἀνατολὴν ἔδεικνε πρόδρομα σημεῖα μελλούσης πολιτικῆς διὰ τὴν Αἴγυπτον καταγίγδος, καὶ προαίσθησιν ἔχων ὁ Ἄμασις εἶχεν ὑποσχεθῇ τὴν βοήθειάν του εἰς τοὺς Λυδοὺς ὑπὸ τὸν Κροῖσον, ἀλλὰ τοὺς ἐγκτελείψε μετέπειτα, καὶ μὲ ἀδιάφορον ὄμμα τὴν πτώσιν κατὰ σειρὰν τῆς Βαβυλώνος, Συρίας καὶ αὐτῆς τῆς αἰγυπτιακῆς κτήσεως Κύπρου, καὶ τῶν παλαιῶν τῶν Φιλισταίων μέχρι τῶν θυρῶν τῆς Αἰγύπτου (Ἡρόδ. III. 19.).

Ὁ υἱὸς τοῦ Κύρου Καμβύσης, (Kambuja σθηνογράφ. Kanbush, Kanbuza, Kambathit ἱερογλυφ.) ἀκολουθῶν τὸ κατακτητικὸν τοῦ πατρὸς του πνεῦμα ἐόρριψε τὸ βλέμμα του ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν Φαραώων, καὶ αἱ παρασκευαί του εἰς τὴν κατὰ τῆς Αἰγύπτου στρατείαν ἦσαν τοιχῦται καὶ τελικαῦται ὥστε νὰ ἐξασφαλίσωσιν αὐτῷ τὴν κατόρθωσιν τοῦ σχεδίου του, ἵνα μεταβῇ τὴν Αἴγυπτον εἰς Περσικὴν σατραπείαν. Τὰ περσικά τοῦ Καμβύσου στρατεύματα ἀκολούθουν καὶ σύμμαχοι· Ἴωνες καὶ Αἰολαῖς, καὶ τὸ ναυτικὸν του ἐκ Φοινίκης παρεχούμενον πλοῖα πολεμικά ἐκ Χίου, Δέσφου Μιτυλήνης καὶ Κύπρου (Ἡρόδ. III. 1. 19. 39. 44.) συναθροσθέντα εἰς κοινὸν ὀρμητήριον τὴν Ἄκην, τὴν μετέπειτα ὀνομασθεῖσαν Ἡτολεμαίδα (Στράβ. Ις. β'. 23. σελ. 738.).—

Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην συνέπεσε νὰ δραπατεύσῃ ἐξ Αἰγύπτου τῶν ἐλληνικῶν μισθοφόρων τοῦ Ἀμάσιος ἀξιωματικὸς τις Φάνης Ἀλικαρνασσεύς (Ἡρόδ. III. 4) καὶ ἕτερος μαῦρος εὐνούχος τοῦ βασιλικοῦ γυναικῶνος (Κτησ. περσ. 9.). ὁ ἴδιος ἴσως τὸν ὀρμιον ὁ Ἄμασις ἔστειλε νὰ συλλάβῃ τὸν Φάνην εἰς Λυκίαν ἀλλὰ δὲν ἤδυνήθη (Ἡρόδ. III. 4.) καὶ φοβούμενος διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς τοῦ κυρίου του ἔφαινε καὶ αὐτὸς παρὰ τῷ Καμβύσῃ· οὗτοι ἀμφοτέρω ἀκριδῶς τὰ περὶ τὴν Αἴγυπτον ἐπιστάμενοι, καὶ δίδοντες τὰς ἀκριβοστέρας περὶ αὐτῆς τῷ Καμβύτῃ πληροφορίας, οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν εἰς τὴν εὐτυχὴ διάταξιν τῆς στρατείας, καὶ τὴν ἀπόκτισιν τῆς τῶν Ἀράδων συμμάχιας καὶ βοηθείας (Ἡρόδ. III. 7. 9.).

Ἐν τῷ μεταξὺ ἀποθανόν ὁ Ἄμασις (525 π. Χρ.) μετὰ τεσσαράκοντα τεσσάρων ἐτῶν βασιλείαν, καὶ ταρχειθεὶς ἐτάφη ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ τῆς Νηῖθ εἰς Σαῖν ἀφῆκε τὸν θρόνον καὶ τὴν ἀκμὴν τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν ἐκ τῆς δευτέρας συζύγου του Θενταχέτης υἱόν του Φαμμήτιχον τὸν Γ'. Ἀγχικέρην, ἥτοι Φαμμήνιτον καὶ Φαμμιχερίτην παρ' Ἑλλήσι (Psa-me-hok III Anchkeru ἱερογλυφ.) νυμφευθέντα τὴν ὀμοπάτριον ἀδελφὴν του Ταχουάθην (Tachwath

ιερογλυφ.) τοῦ ἰδίου Ἀμάσιος καὶ τῆς βασιλίσσης Ἀγχισένης θυγατέρα, τοῦ στέμματος κυρίαν ἡγεμονίδα καὶ τοῦ θρόνου διάδοχον, τοῦ νόμου συγχωροῦντος παρ' Αἰγυπτίοις τὸν γάμον μετ' ἀδελφῆς, τῆς βασιλίσσης μείζονος ἐξουσίας καὶ τιμῆς τυγχανούσης παρὰ τὸν βασιλέα, καὶ τῆς γυναικὸς παρεχούσης τοὺς τίτλους εἰς τὸν ἴδιον ἑαυτῆς ἄνδρα. (Διοδ. I. 27.).

Ψαμμήτιχος ὁ Γ' ἦτοι Ψαμμήνιτος ἀναλαβὼν τὴν βασιλείαν καὶ τὴν διοίκησιν τοῦ στρατοῦ, ἐστρατοπέδευσεν πλησίον εἰς τὸ ἀνατολικώτατον στόμα τοῦ Νεῖλου παρὰ τῷ Πηλουσίῳ καὶ ἐπαρίμενεν ἐκεῖ τὸν Καμβύσην (Ἡρόδ. III. 40.). Οἱ Πέρσαι ἔφθασαν εἰς τὸ ἴδιον χωρίον διεξελάσαντες τὴν ἀνυδρον ἔρημον μεταξὺ Ἀραβίας καὶ Αἰγύπτου, καὶ μάχης γενομένης κρατερᾶς (525 π. Χρ.) καὶ ἦν ἔπεσαν 50,000 ἐκ μέρους τῶν Αἰγυπτίων καὶ 20,000 ἐκ μέρους τῶν Περσῶν ἠττήθησαν οἱ Αἰγύπτιοι μετὰ τῶν ἐπικουρῶν Ἑλλήνων τε καὶ Καρῶν καὶ ἐτρέποντο εἰς φυγὴν (Ἡρόδ. III. 44.—Κτησ. περσ. 9.).

Οἱ κατακλεισθέντες τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ φεύγοντες ἀτάκτως ἔφθασαν μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν εἰς Μέμφιν τὴν ἀρχαίαν τῶν βασιλέων ὠχυρωμένην μητροπόλιν τὴν παρέχουσαν μικρὰν ἀκόμη ἐλπίδα ἐπιτυχοῦς ἀντιστάσεως· ὁ Καμβύσης παρακολουθῶν τὸν Ψαμμήνιτον προαπέστειλεν ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ τριήρη Μιτυληναίαν φέρουσαν κήρυκα πέρσῃ ἵνα προσκαλέσῃ τοὺς Αἰγυπτίους εἰς παράδοσιν τῆς πόλεως καὶ ὑποταγὴν· ἀλλ' αὐτοί, ἅμα ἰδόντες τὸ πλοῖον εἰσελθόν εἰς τὴν Μέμφιν ἐπέπεσαν κατ' αὐτοῦ, καὶ κατέστρεψαν τὴν τριήρη κατακόψαντες τὸ πλήρωμα αὐτῆς μετὰ τοῦ κήρυκος (Ἡρόδ. III. 43.).

Ἐπὶ τούτοις ὁ Καμβύσης πολιορκήσας τὴν Μέμφιν ἐξεβίασε τὴν παράδοσιν τῆς ἀκροπόλεως τοῦ λεγομένου λευκοῦ τείχους (Sebt-het ἱερογλυφ.) εἰς τὴν ὁποίαν ἔθετεν περσικὴν φρουράν (Ἡρόδ. III. 44.—πρβλ. καὶ III. 94.) καὶ καθαιρέσας τὸν Ψαμμήνιτον βασιλεύσαντα ἔξ μόνον μῆνας (525. π. Χρ.) τὸν ἔφερεν εἰς τὸ προάστειον δημοσίᾳ φυλαττόμενον μετ' ἄλλων εὐγενῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἔδωκε τέλος εἰς τὴν Κς' ἐγγχώριον τῆς Αἰγύπτου δυναστείαν, προσαρτήσας τὴν Αἴγυπτον εἰς τὴν ἐκτεταμένην του αὐτοκρατορίαν καὶ κηρυχθεὶς βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, τῆς ἁνῆς καὶ ἁπλῆς χώρας (κατὰ τὰς ἱερογλυφικὰς ἐπιγραφὰς) καὶ θεμελιωτὴς ἐν αὐτῇ τῆς ΚΖ' περσικῆς δυναστείας.

Δέκα ἡμέρας μετὰ τὴν παράδοσιν τῆς Μέμφεως συγκροτήσας ἀνώτατον δικαστήριον ὁ Καμβύσης ἐκ τῶν λεγομένων βασιλικῶν δικαστῶν ἔθεσεν ὑπὸ δίκην τοὺς Μεμφίτας καὶ τὸν πρὶν βασιλέα τῶν, διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ διεθνoῦς δικαίου κατὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς Μιτυληναίας πρεσβευτικῆς νῆος καὶ τοῦ κήρυκος τὴν σφαγὴν· ἡ πόλις καταδικάσθη νὰ παραδώσῃ 2,000 υἱοὺς πολιτῶν ἵνα ὑποστῶσι κεφαλικὴν ποινὴν, καὶ μεταξὺ αὐτῶν τὸν βασιλόπαιδα κληρονομικὸν τοῦ στέμματος ἡγεμόνα (Ἡρόδ. III. 44. 45.) ἐν ᾧ ἡ ἀδελφὴ του ἀπῆχθη δούλῃ εἰς τὸν βασιλικὸν τοῦ Καμβύσου γυναικωνίτην.

Μετὰ τὴν ὀλοτελῆ κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου ὁ Ψαμμήνιτος ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Καμβύσου εἰς Σούσα μετὰ 6,000 ἄλλων αἰγυπτίων αἰχμαλώτων (Κτησ. περσ. 9.) ἐνθα τοῦ λοιποῦ διακίετο χωρὶς νὰ πάθῃ τι βίαιον, ἀλλ' εἰς τὸ μετίπειτα φωραθεὶς ἐπὶ ἐπαναστατικῇ μετὰ τῆς Αἰγύπτου ἀλληλογραφίᾳ, ἠναγκάσθη νὰ πῇ φάρμακον, τὸ διὰ τὸ χροῶμα του καλούμενον «ταύρου αἷμα» καὶ οὕτως ἀπέθανε.

Ὁ Καμβύσης εἰς τὴν μέθην τῆς νίκης καὶ τῶν κατακτήσεων τοῦ ἐφέσθη ἀπηνῶς κατὰ τῆς Αἰγύπτου τῶν βασιλέων τῆς, καὶ τοῦ θρησκευματός τῆς· εὐθύς μετὰ τὴν ἐκπόρθησιν τῆς Μέμφεως εἶχεν ἔλθει ἐπιτηδὲς εἰς Σάιν ἵνα ὑβρίσῃ τὸν νεκρὸν τοῦ ἀποθανόντος Ἀμάσιος, τὸν ὁποῖον ἀφ' οὗ ἐξέθαψεν ἀνοσίως, διέταξε νὰ αἰκίσωσι καὶ ἔπειτα νὰ κατακαύσωσι, καὶ κατὰ τὰ δύο ἔτη τῆς ἐν Μέμφει διαμονῆς του ἐξέχωσε τὸ ποτήριον τῆς ὀργῆς του ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους καὶ τοὺς θεοὺς των, διώκων τοὺς ἱερεῖς καὶ καταστρέφων τοὺς ναοὺς των, καὶ ἀνασκάπτων καὶ αὐτῶν τῶν βασιλέων τοὺς τάφους. (Ἡρόδ. III. 46. 27. 37.). Μόνον εἰς τὴν θέαν τῆς Σαῖος Νηθ, τὴν τοῦ Ἡλίου μητέρα, ἔδειξε σέβας ὁ ἡλιολάτρης πιστὸς τοῦ Ὁρομάσδου Καμβύσης, καὶ κατεδέχθη νὰ μυηθῇ καὶ τὰ μυστήριά της ὡς φαίνεται ἐν ἱερογλυφικῇ ἐπιγραφῇ ἀγάλματιοῦ τινὸς ναοφόρου, ἐν τῷ Οὐατικανῷ τῆς Ῥώμης εὐρισκομένου ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Καμβύσου, καὶ ἐχούσῃ οὕτως· «Ὁ ἑπαρχος, βασιλικὸς ἐπίτροπος, Οὐζαχόρσεν, υἱὸς τῆς Τεμάροθς, λέγει· στρατείαν ἐποιήσατο ὁ μέγας βασιλεὺς καὶ κύριος τῆς γῆς Καμβύσης κατὰ τῆς Αἰγύπτου· οἱ λαοὶ ἀπάσης τῆς γῆς παρεκλούθουν αὐτῷ, καὶ κυριεύσας πᾶσαν τὴν χώραν ἔδωκεν αὐτὴν εἰς οἰκήσιν αὐτοῖς· κατέστη δὲ μέγας ἡγεμὼν τῆς Αἰγύπτου, καὶ μέγας βασιλεὺς ἀπάσης τῆς γῆς. Ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ Μεγαλειότης μοι παρέσχε τὸ ἀξίωμα τοῦ μεγάλου βασιλικοῦ ἐπιτρόπου καὶ μοι ἐκέλευσε νὰ παρακολουθῶ ὡς σύμβουλος καὶ ἑφερος τῶν κτημάτων τῶν ναῶν. Ἡλλαξε δὲ ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ Μεγαλειότης τὸν τίτλον οὕτως· ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΑΝΩ ΚΑΙ ΚΑΤΩ ΧΩΡΑΣ, ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ. Καὶ ἀπεκαλύφθη εἰς τὴν Αὐτοῦ ἱερὰν Μεγαλειότητα τὸ μεγαλεῖον τῆς πόλεως Σαῖος, ἥτις ἐστὶν ἡ ἑδρα τῆς θεᾶς Νηθ, τῆς μεγάλης μητρὸς, ἥτις ἐγέννησε τὸν Ἡλίον τῆς τὸν πρωτότοκον, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα· - - - καὶ ἡμῖν ἐνάγων παρὰ τῇ Αὐτοῦ ἱερᾷ Μεγαλειότητι τῷ βασιλεῖ Καμβύσῃ τοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες ἐγκατέστησαν ἑαυτοὺς ἐν τῷ ναῷ τῆς Νηθ, ἵνα διωχθῶσιν ἀπὸ ἐκεῖ, ἵνα ὁ ναὸς τῆς Νηθ ἐντελῶς ἀγνισθῇ ὡς καὶ πρότερον· καὶ διέταξεν ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ Μεγαλειότης ἵνα διωχθῶσι πάντες οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες ἐγκατέστησαν ἑαυτοὺς εἰς τὸν ναὸν τῆς Νηθ, νὰ κρημινθῶσι πᾶσαι αἱ οἰκίαι αὐτῶν καὶ πάντα τὰ σκευώματα αὐτῶν παρὰ τῷ ναῷ. - - - Καὶ διέταξεν ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ Μεγαλειότης νὰ ἀποδοθῶσιν αἱ ἅγαι θυαίαι Νηθ τῇ μεγάλῃ, τῇ θεῇ μητρὶ τῶν μεγάλων τῆς Σαῖος θεῶν ὡς καὶ πρό-

» τερυν· καὶ διέταξεν ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ Μεγαλειότης
 » ἵνα ἐορτάζωνται πᾶσαι αἱ πανηγύρεις αὐτῆς καὶ
 » πᾶσαι αἱ ἐορταὶ ὡς καὶ πρότερον τοῦτο ἐγίνε-
 » το. ----- Καὶ ἀναστὰς ὁ βασιλεὺς Καμβύσης
 » ἐπορεύθη εἰς Σάιν, καὶ εἰσῆλθεν ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ
 » Μεγαλειότης εἰς τὸν ναὸν τῆς Νηὶθ αὐτῆς, ἀπέβη
 » ἐπὶ τῆς νήσου τῆς μεγάλης καὶ ὑψίστου ἁγίω-
 » σύνης αὐτῆς, καὶ προσέφερε πᾶσας τὰς νενομι-
 » σμέναις θυσίας Νηὶθ τῇ μεγάλῃ, τῇ θεῇ μητρὶ
 » τῶν μεγάλων θεῶν, ὡς ἐπραττον καὶ πάντες οἱ
 » εὐεργέται βασιλεῖς πρὸ αὐτοῦ. Καὶ ἐκέλευσατο
 » ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ Μεγαλειότης, ἵνα διδάξωσιν αὐτῷ

» τὸ ἄπειρον τοῦ μεγαλείου ταύτης τῆς μητρὸς
 » τοῦ Ἡλίου αὐτῆς· καὶ ἐτέλεσεν ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ Με-
 » γαλειότης πᾶσας τὰς τελετὰς ἐν τῷ ναῷ τῆς
 » Νηὶθ, καὶ ἀνέθηκε δωρεάν, ἀφιέρωμα τῷ Κυρίῳ
 » τῆς αἰωνιότητος εἰς τὸ ἅδυτον τοῦ ναοῦ τῆς
 » Νηὶθ, ὡς ἐτέλουν πάντες οἱ βασιλεῖς πρὸ αὐτοῦ.
 » (Πρὸς. de Rougé, Memoire sur la statuette na-
 » ophore au Vatican.- καὶ Brugsch. Aegypt. S.
 247).-

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τὴν 18 Ὀκτωβρίου 1859.

ΝΕΡΟΥΤΣΟΣ

Π Ι Ν Α Ξ

Γενεαλογικὴ τῆς ΚΣΤ'. σαττιδος δυναστείας.

Νεκὼς, ἡγεμὼν νομάρχης τοῦ σαττου νομοῦ·
 φρονευνθεὶς ὑπὸ Σαβακῶ τοῦ Β'.

1. ΨΑΜΜΙΤΙΧΟΣ Α'. Οὐαχετράς, νομάρχης καὶ δωδεκάρχης (687-670)
 ἐπειτα βασιλεὺς (670-646. π. Χρ.).

α. Σύζυγος ἄγνωστος ἐγγχωρία, καὶ β'. σύζυγος Σεφενάπις ἢ Στεφινάπις θυγάτηρ τῆς
 βασιλίσσης Ἀμενιρίτιδος,
 τοῦ στέμματος ἡγεμονίς.

2. ΝΕΚΩΣ. (646-600 π. Χρ.).
 ἡ σύζυγός του Νηὶθ Χετβεριδάνη.

3. ΨΑΜΜΙΤΙΧΟΣ Β'. Μεγχερός.
 ἡ Ψάμμις. (600-594 π. Χρ.). - α. σύζυγος Νιτοκρις, τοῦ στέμματος
 ἡγεμονίς.
 β'. σύζυγος ἐγγχωρία.

4. ΑΠΡΙΗΣ ἢ Οὐαφρῆς (594-570 π. Χρ.).
 σύζυγος ἄγνωστος.

ΝΙΚΗΤΙΣ, σταλεῖσα
 τῷ Καμβίση ὑπὸ
 Ἀμάσιος.

Ἀγχισένη Πανεφερχίτη
 τοῦ στέμματος ἡγεμονίς.
 α. σύζυγος τοῦ Ἀμάσιος.

Ταχουάθη, τοῦ στέμματος
 ἡγεμονίς, ὑπανδρευθεῖσα τῷ
 Ψαμμηνίτῳ ὁμοπατρίῳ ἀ-
 δελφῷ.

5. ΑΜΑΣΙΣ βασιλεὺς δικαίωματι τῆς
 α. συζύγου τοῦ Ἀγχισένης Πανεφερχίτης. (570-526 π. Χρ.).
 β'. Σύζυγος Θενταχέτη.

γ'. Σύζυγος Σάβατις,
 δ'. Σύζυγος Λαδίκη Κυρηναία.

6. ΨΑΜΜΙΤΙΧΟΣ Γ'. Ἀγχικέρης
 ἢ Ψαμμηνίτης καὶ Ψαμμιχερίτης.
 Βασιλεύσας ἐξ ὀνόμον μηνας (525 π. Χρ.)
 δικαίωματι τῆς ἀδελφῆς καὶ συζύγου τοῦ Ταχουάθης

Υἱὸς θανατωθεὶς (525. π. Χρ.). Θυγάτηρ.